

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Njedzela po hodžoch.

1. Jana 1, 1—14.

Dženšnišcha njedzela rěka njedzela po hodžoch. Tole mjeno praji, so runy pucž s Božeho khwalenja džemy. Dale khwalba miłosćiwneho Boha, so je nam kwojeho jenicžkeho narodženeho Ssyna dał, njedyrbi pola naš ženje pschěstacž. Duž njeapomni my jeho kwojate, hnadne mjeno w kóždy czaš khwalicž, a to niž jeno s jasytkom, ale tež s wutrobu a s zhlým kwojim žiwjenjom.

Dženšnišcha njedzela po hodžoch je pak tež pošlednja njedzela lěta. O kak wjele Božich dobrotow je so nam w běhu pošlednjeho lěta dostawało! Rozpominamy Božu wulku dobrocziwosć a šchědriwosć po šchtwórtěj próstwjje, jeho njewuprajnu lubosć a kmiłnosć po tšjoch artiklach našcheje kšchěsczižianškej wěry, dha njewopschijamy, kak móže tak wjele cžłowjekow bjes Božej khwalby byčž. Bohladajmy na šebje a na wšchitke dny tuteho lěta, kotrež so k kwojemu kónzei nakhila, hacž kmy toškamo k Božej cžesczi a k kwojej sbóžnosći naložili a kwoj czaš derje wukupili. Braschějmy so na kšwědomnje: Steji dženkša pschi kónzu lěta lěpje s našchej duschu, hacž pschi jeho šapocžatku, abo je s našchim duchownym žiwjenjom wróczo šchło? Wopomnicže, so nam k šarunanju dotalnych štomdow dalšchi šemški czaš šawěščený njeje a so je tehodla wěcžna šchłoda wo kóždy šhubjený džěń.

Sswjate ščenje sa njedzeli po hodžoch je hlubokého wopschijecža a šteji napiskane w přěnim šlawje ewangelija kwoj. Jana wot 1. hacž do 14. šchtucžki. W nim rěcži

japoschtol Jan, tež theologa abo bohokłowž mjenowany, wo potajnstwje bójškeho byčža a bójškeho šjewjenja a wjedže naš hižom s přěnimi kłowami do našklubscheje hlubiny kšchěsczižianškeho bójškeho pošnacža.

Ważne je, so bu špocžatk Janoweho ewangelija runje sa jenu njedzeli hodowneho cžaža jako tekst wušwolentý; pschetož hodowna powjescž a wyškole myšle, kotrež Jan wurjekuje, maju toškame kšjedziščezjo, — Wumóžnika kšwěta, kotrehož ščenikaj Matej a Lukáš nam w žłobje pokazujetaj jako džěcžatko, Jan pak nam jeho pschědstaja jako jenicžkonarodženeho we Wótza klinje; tamnaj džiwataj na jeho cžakne špocžatki, tón wušběhuje jeho wěcžne byčže a škuttowanje. Přjedny hacž kswjaty japoschtol Jan škutt Jesuškoweho wumóženja na šemi wopišuje, nam wón jeho kraškosć pola Wótza pschěd woczi staja. „W špocžatku bě to kłowo, a to kłowo bě pola Boha, a Bóh bě to kłowo“, tak wón šapocžina. My s teho pošnawamy, so wěrný Bóh wot wěcžnosće kšem ženje w šebi kšamym njebě wotšamknjený byl; ale kaž so cžłowška myšl s přěnim wókomikom kwojeho nastacža šnutškwonje kłowo cžini, tež hdyž jo rót njewurjekuje, tak wuprajowasche so Bože byčže hižom w špocžatku, t. r. do štworjenja kšwěta a cžaža, we kłowje. Šdžež pak je kłowo, tam je rěcž jako wuras myšklow a šjewjenja. Šso wotewricž, bě poš tajkim Boža wola wot wěcžnosće kšem. Tehodla mjenuje tež Jan Boha we kwojim přěnim liščez — lubosć, poššnamjeniški ju jako byčže Bože; pschetož lubosć šnutškwonje wotantkuje, nochže tež kšama byčž a žada druge

bhycze, kotremuž chze so sobudželicz. To, psches czož pał so wona sobudželi, je słowo. A tole słowo, wot węcnoścje pola Boha, t. r. rosdželne wot njeho a tola najwuzšeho s nim sjednoczene, bė šamo Bóh a s Wótzom runeho bójškeho bhycza. So po tajkim muras „słowo“, kotryž japoschtol Jan wo Božim Ssynu trjeba, žane wuręcžane słowo njeje, ale so je s nim bójška wošoba mēnjena a to ta Božeho jenicžtonarodženeho Ssyna, nam k węcžnemu šbožu scžłowjecženeho, to je se 14. a 18. šchtucžki jašnje widžecž. Spomnjene mjeno je Jan drugej wošobje bójškeho bhycza wošebje tehodla pschikwojil, dotelž je tónle jenicžtonarodženy Ssyn jako rot Wótza wošebje w nowym testamencze s cžłowjekami rēcžal a jim jeho radu k wumóženju jich dušchom wošjewjal.

Psches bójštu móž węcžneho słowa buchom wšchě wěžy štworjene; jich žiwjenje bė we nim, a we žiwjenju bėšche šwětlo po Božej podobnośczi štworjenych bhycžow. Tak šjewi so nětko tuta bójška wošoba — słowo, žiwjenje a šwětlo — w šwęcze, wot njeje štworjenym; ale cžēmnoścž w škaženym šwęcze njeje šwětlo pschijała, runjež bėchu cžłowjekoj na šhadžajomne šwětlo kedžbliwi scžinjeni. Pschetož ščččenil Jan džěšche jemu jako šwědł a wuwolal do prjedy a pschipowjedalše jeho pschihad do cžēmneho šwěta, so runajo šernicžžy, šlónžu pschedšhadžazej, kotraž wobłědnje a so šhubi po jeho šesthadženju.

Šizom dawno bėšche šebi tón Anjes židowski lud ša šwójštwo wušwolil; tola tež tón jeho jako šwojeho Šbóžnika we wěrje njepšchipošna a štorczi jeho wot šebje. Šeno nad někotrymi, kotšiz jeho pschijachu, móžěšche so jeho bójška móž wopokajacz, nad tymi pał tež hacž na najštrašnišcho; pschetož wón jich šebi runych scžini: džěczi najwšchšcheho Boha šameho! Cžělny narod cžłowjekow džěczi Bože njecžini, tež hdyž woni wot Abrahamama wotšhadžaju; ale wot Boha šameho durbja so woni psches jeho słowo k temu s nowa narodžicž.

A woprabdže scžini so nětko węcžny Ssyn Boži, kiž bė šizom w špocžatku jako słowo wot węcžnoścje pola Boha a s nim wěrný Bóh, cžělo a krej, t. r. wón cžłowštu naturu, scžěhi hrěcha cžiščezazu, tał pschija, so so jako bójška wošoba, kiž je Bóh nade wšchitkim, šam poniži, tež runje tał wěrnje cžłowške džěcžo s cžělom a šrwju a, kaž drušy cžłowjekoj, s šhudym hubjenym cžłowjekom bhycž a mjes nimi bydlicz polny hnady a prawdy. Ššwjeczi japoschtoljo bėchu teho šwědžy a šu, njedžiwajo jeho pschijateje niškoscze, s woczomaj widželi jeho šrašnoscz, kašfuž ničto mēcž njemóže, šhiba jenicžtonarodženy Ssyn wot Wótza.

F.

Lěta wobšamkujenje.

1. Mójš. 16, 8. Š wotkal pschińdžěšch a hdyž chzešch?

Takle so něhdy Boži jandžel Šagaru w puščinje woprašča. Tajkele prasčeni durbj šebi ščždy šchescžijan na šónžu lěta tež pschedpoložicž.

Š wotkal pschińdžěšch? Š lěta, w kotrymž je so Boža dobrocžiwoscž nade mnu a mojim domom wulka wopokajala. Wón je naš šašo kaž worjoł na šwojimaš šchidłomaj nošyl a nam psche wšchu nusu a wšchón štrach pschepomhal, kotryž je nam hrošyl. Še šwojey ščžetpliwoscžu a šwojim cžakanjom je naš pschewodžal a naš se šwojimi duchownymi šubłami, se šwojim drošim šłowom a šakramentomaj našhycžowal a wotšchewjal. Škaž

wjele měješche šańdžene lěto dnjom a hodžinom, tał wjele mějach wopokajomow luboscze a šwěrnoscze šwojeho Boha. Budž jemu ša wšcho to dženska džakny wopor pschinješeny! Wón chžyl jón s hnadu pschijecž. —

Š wotkal pschińdžěšch? Tak so hiščeže junu prasčam a durbju šebi wotmolwicž: Š lěta, w kotrymž šym šašo hrěch a škóscž na so šhopil. Šošledni džěł lěta pschinješny šwoje šlicžbowanje s Bohom do rjada. Nječ so ščždy pošhdyje a šebi pschemyšli, šcho je w šańdženym lěcže cžinil. Nječšil, kaž bhychu twoje hrěchi mjěššche byle, hacž šu, a nješamolwojej so, kaž by pola tebjewšcho rjane a dobre bylo. Še-li so šami šudžimy, njebudžemy šudženi. Dajmy so k pokucze wotacz. Wopor pokorneje a pokutneje wutrobje nam Bóh šazpicž njebudže. —

Šdže chzešch? to je to druge prasčenje. Šdže chzešch se šwojimi hrěchami se šańdženeho lěta? Ša chžu so pod šchiz šwojeho šnješa Šesufa šupicž, tam chžu je dele položicž; chžu je we wěrje do jeho wujednajeje šnjercze na njeho položicž a potom chžu s troštom we wutrobje, so je mi mój hrěch wodaty, do pschichodneho lěta šrocžicž. A nječam so wjažy do stareho žiwjenja a wšchnja, do šarych hrěchom, do stareje njewěry a do šarych štaroscžow wrocžicž, ně, s nowym lětom chžu so noweho cžłowjeka woblež, kiž je po Bošy štworjeny. Chžu s wješělym doměrjenjom do noweho lěta šańcž, kotrehož dny a hodžiny, wješele a šrudobu ma Bóh we šwojey ruzy. Wón nam wěcže da, šchož budže nam šlužobne a šbóžne. Dowěšny so jemu s nowa s nowej wěru.

To štare lěto šašchlo je,
Wšy, Šesom šhryšchče, šhwal'my cže,
So ty nam s wulkej' štrachoty
To lěto hnadyje pomhal šy.

Ach njewšmi šwoje šłowo nam,
To je trošht našchim wutrobam,
Naš psched škej wucžbu pschibójškej
Ty, Anježe, šwarnuj, pschi naš štej.

Daj, so so hrěchom wostaj'my
A bohabošajni tu šmy,
Špušchčž štary dołh nam hrěšnikam
A pschińdž šam s nowej hnadu k nam.

S.

Wotšhad lěta.

Šak šhwatašch, o cžašo,
Dom k węcžnośczi ty!
Dženš lěto nětk šašo
Ty dołonjal šy.

Ššwět, hory a šraje
Šso pominu šaš;
Wšcho šacžywa, šnaje
Našch šachodny cžaš.

Ščto wuhuda, šraji,
Ščto pschichod nam da?
Šacž šboža dny taji,
Šchiz, njehodu ma?

Šacž radošče šraja
Šam w pschichodny cžaš?
Šacž marš nam štaja,
Šow pschikryje naš? —

So směrui, o duscha!
 Budź bjes staroscje:
 Bóh wě, sčto czi blyšcha
 A wužitne je!

K. A. Fiedler.

Sčto wě mój kónz?

Najnahladnišči duchowny se Stuttgarta, Dr. Braun, so w meji 1904 do Palästiny poda, so by tam wšchě najwážnišče města wopytal. Hižom lěta dolho bě so wón wo twarjenje zyrkwjom w blybjenym kraju a wo fastaranje tamnišchich ewangelskich wožadom starał a sam wulke wopory pschinyjeł. Duž bě so tam nětko se swojej mandželstej a někotrymi pscheczelemi sam podał. Strowy a czerstwy w pschistawje Saffa na brjoh blybjeneho kraja wustupi a tam tež w Bethlehemje a Serusalemje psched ewangelskimi maše pschednosčki dzeržesche. Potom chyzysche wón nowonatwarjenu zyrkej w Saffa pořwjeczic, duž pak w Serusalemje na czerwjenu sčori. Šhorosč so njebasche straschna byc, a dofelž mějesche thory w spitalni Johannitarjow w Serusalemje dobre wothladanje, bě nadžija na wotthorjenje. Nětko pak so wutrobina blybosč pschida, duž thory hiščeže Bože wotkasanje wuži a wutoru 31. meje rano w Serusalemje wumrije.

Pschi wulkej horzocze, w blybjenym kraju knježazej, maju so semrjeczi hižom blybjertny džen thowac. To so tež s cželom Dr. Brauna sta. Psched wjeczom jo do noweje zyrkwje „Wumóžerja“ donjepechu a na woltařniščežo stajichu. Tu pschitomni duchowni cželne rěče dzeržachu a wožaba blybjertne thěrlyšche spěwasche, na cžož cželo s zyrkwje a s města won na ewangelske pohrjebniščežo na Zionje donjepechu. Prjedy kaschča džesche 9 kawassow (turkowskich polizistow), kotřiž se swojimi dolhimi kijiemi po rjadu na plestr storkachu, so bychu s tym wšchěm, kiž so s cžahom setkach, s pucza hiež kasali. Sa kaschčom džesche semrjeteho mandželsta, jeho pscheczelstwo, kiž bě s nim s Europy do blybjeneho kraja pschischlo, a wjele ludu. Na Zionje so jeho cželo do rowa položili. Tak dha bě Dr. Braun semski blybjertny kraj wopytac, chyzyl a Bóh bě jeho do njebieskeho sawoła; pschetož:

„Sčto wě mój kónz? wón knadž je blisko,
 Čžab minje so, blybjercz pschilhadža!“

Bóh so njeda sa blybjertny mječ.

W nozy psched nowym lětom běchu so wjeleli towaršchojo we swojej korežnje seschli a wokoło blida seschdali, so bychu sylvester blybjeczili. Esudobje s cžoplym punschom stejesche na blidze a schklenžy běchu pschihotowane a nalate. Woni cžafachu na tu hodžinu, hač by cžabnik 12. hodžinu bił, potom chyzychu so sběhnyč a nowe lěto se schklenžu w ruzy hódnje powitac. To so sta. A hdyž bě tak nowe lěto powitane, sběhny so jedyn s nich, dolhi Michal, a pocza rěč wo starym lěče džeržec, pschi cžimž tež na semrjeteho towaršcha Surja spomni; jeho město pschi blidze běchu tutón wjeczor prošne wostajili. A hdyž bě rěč stoncžena a na nowe lěto polna schklenža wupita, jedyn mjes nimi rjetny: hačtež by to Surij pschischol, hdy bychmy jeho wołali? To bě njesbožowne praschenje. Čži hižom trochu pjeni towaršchojo tam a sem mudrowachu, hač by pschischol abo njeby, hač na wšchěm pošledku wjeta nasta. Ale sčto dyrbjak nětko wořjedž nozy na kěchom hiež a pschi jeho rowje wuwolac: „Bratje Surjo, pój won?“ Čžischina nasta mjes nimi, žadny bebi njeswazi, Boha spytowac. Duž džesche dolhi Michal: „Sa blybj pschezo w semi dželak, ja so ani cžerta nabojał njebych; ja póndu!“ Blescha punscha bu nalata, wón ju do ruki wsa a džesche. Čži drusy džechu sa nim; pschi kěchomje wostachu sa murju stejo njedaloko Surjoweho rowa. Michal krocžesche krocze

psches křototy kněh hač s spomnjenemu rowu. Woni blyšchachu, tak tón punsch na row pluskotasche a tak dolhi Michal wótje wuwola: „Bratje Surjo, pój won!“ Sim dyrkotasche wutroba, ale nicžo so nješta; čžischina bu a čžischina wosta. Woni cžafachu, ale dolhi Michal so njewróczi. Duž džechu sa nim hladac; a hlaj, pschěstrejety jich towaršch w kněhy ležesche a so njehibasche. Woni jeho wšachu a s kěchowa domoj njepechu a po schesčich dnjach s domu na kěchom, — wón njebe wjazy s bebi pschischol.

Sčto pak bě so jemu stalo, sčto bě so jemu sjewilo? Nichto njeby to sčonił byl, hdy budžishe blybjertny to njepekašal. Čži towaršchojo džechu nasajtra hladac a phtac. Duž namakachu cžlowste stopy s Surjoweho rowa hač na kónz kěchowa a psches murju dale. Sa tymi džechu a pschindžechu do domu blybjeneje žonskeje. Ta tam hiščeže bežesche, beču plachtu woblecžena, runje kaž duch s rowa. Wona bešche w nozy pschi Surjowym rowje bežala, kaž by to husto cžinila. Dolhi Michal njebe so jeje dohladał. Na jeho wołanje pak bě stanyla, a wón bě so pschi tym tak wustróžal, so bě to jeho blybjercz.

Njebesche to Boži porst, so be wona runje tu nóz a tu hodžinu tam bežala? Njemylče so, Bóh so njeda sa blybjertny mječ!

Nowe lěto.

Dženš s Boha sašo seschadža
 Nam lěta přenje ranje,
 S nim nowa cžer so wotewrja
 Sa nasche drohowanie.
 Duž se spěwom a modlitwu
 Kiž sapschijam a dale du;
 Bóh powjedže mje wótznje.

Mje pschichoda nóz njetraschi,
 Kiž cžabny pucž mój křnje;
 Bóh wě tež mroki jasnič mi,
 So horjo s sbožu tyje.
 Sčtož cžemne tudy njespónach,
 To jasne budže w njebjesach
 We pschekrašnjemym blybjertne.

Mój pucž njech runy, schimny je,
 Sa troschtnje po nim póndu;
 Hdyž thodžu, kaž Bóh wodži mje,
 Dha s dobrom kónzej dóndu.
 Njech sbože, kiž wón wotbudži,
 Njech žiwjenje, blybjercz wustwoli:
 Mi s lěpschemu wšcho budže.

Mój kónz budž blisko, daloko,
 S tym nochzu duschu tyschic;
 Čžu Božej woli poddac wšcho,
 So s křonu wěry pschic;
 Tón Bóh, kiž mój cžab wotméri,
 Spožcž jeno, so pucž s wěčnošczi
 Tu junu sbóžnje stonjam!

K. A. Fiedler.

Dženš so wobroc!

Młodženž, kiž bešche we swojim cžabnu dobre schesčijanske wocžehnjenje wužil, be so do hrěschneho žiwjenja nawučil. Mas be tež wjeczom pošdže pjany a s nowymi hrěchami wobcžezeny domoj pschischol. W nozy wotuczi a jemu be, kaž by jasny hlóš blyšchal: „Ty dyrblich hinasche žiwjenje saporčec!“ Dofelž bešche pobožneju starscheju mēl, be w nim hiščeže neschto wot dobreho jadra wostało

Duž pschi febi rjetny: „Potajkim sa lěto chzu s nowym lěpšim žiwjenjom sapoczecz.“ Na měsce stany, hwězu sahwězi a tole flubjenje do swojich knižkow napiša. Hdyž febi pať khwilu na to myšlesche, ho jemu czať cžafanja trochu dolhi sdašche a wón hiščeje junu stany a to słowo „lěto“ wumasny a sa to „měřaz“ staji. Tola tež to jeho njesmėrowa a duž tšeczi krocž stany, hwězu sahwězi a sa „měřaz“ nětko „tydžėn“ napiša. Pschi tym pať dyrbjesche febi tež hiščeje prajicž, so budžishe po prawom sa „tydžėn“ dyrbjať „iutšje“ stajicž. Tola k temu ho njechafche nawabicž dacž. Běchu tola runje póstnižy a wón bě na wšchelake samjėkelenja hižom pscheproschenje dostať a tele chzyšche tola hiščeje řobu wšacž. Potom chzyšche sapoczecz, pobožny bycž. Ale tak bu? Sa njeho bě czať hnady na řamym kónzu. Pschetož hdyž nasajtra wječor s rejwanškeje řubje domoj džěšche, pschėjědže jeho cžěžka dróžka a řrani jeho tak, so wjedjenje řhubi a domoj donjėřeny, tež wjazy k febi njeřchińdže, ale hiščeje tón řamny džėn wumrje.

Potajkim džėn řa! Šutšje je řnano hižom pořdže!

Prawa řwoboda.

Stary duchowny řenka w řarlinje, kiž je tam přėni miřionski řeminar řaložil, džěšche řas k jenemu řwojich řhorých wořadnych. řeho pucž jeho nimo twarjenja wjedžesche, na kotrymž řo hiščeje twarjesche. Runje murjerjo pschi řwacžinje ředžachu. Duž jedyn mješ nimi, hruby wopilž, pocža: „Stary řenka, pój a wupij tutu řchleńzu!“ a pschi tym jemu řchleńczku palenza psched wocži džeržesche. řeho towaršchojo řo wótšje řmėjachu. Duchowny řenka s mėrom k hanjazemu murjerjej řtupi a džěšche: „„Šubh pschězelo, hdy bych ja picž chzyť, bych to mohł, ale ja njeřam; ty pať dyrbjesch picž!““ Na to dale džěšche. Tón wopilž pať ja nim wolasche: „Šhto? řa dyrbju picž? To chzu tola pokafacž, so picž njetřebam!“ A s tym nalatu řchleńzu wo řamjeń wrjėřny, so řo rořrašy.

Njedžele dolho je potom wopily murjer pschecžiwio řwojemu wopilřtwu wojowať, kiž by pschezo a pschezo řařo nad nim dohly.

Duž wobsamny, k duchownemu řenzy hič a jemu řwoju řusu a řlabořcz wuřtoržicž a jeho wo wodacze řa řwoju řrubošcz prořycž. řenka wbořeho wotrocžka řřěřa na teho pokafa, kiž bě prajil: „Šhtož řřěř čžini, tón je řřěřa wotrocžk; je-li so wař řřyn wuřwobodži, dha řeže prawje řwobodni.“ Wbořemu picžkej řo na pokředku s řožeř pomozu tola poradži, řo wot řwojeho wopilřtwa wuřwobodžicž.

Wopacžna darniwoscž.

„Njebudž darniwny!“ Ale tak dha mohł něčtó tajkule wucžbu dacž? řajkeje wucžby měť řo řamo pohan řańbowacž! A tola, mamy-li tež hewať pschezo bliřřchemu řad řobudžělicž, w jėnym tola řenje wšcho na druhich rořdawacž njeřmėny. W čžim dha niž? řlaj, hdyž je přėdať řože řłowo wuřkadowať, luđži warnowať a napominať, dha potom wšchelazy řemřerjo po přėdowanju řřyřchane řłowa řami na řo njenařožuja, ale je na druhich rořdžěluja. „Přėdarjowe warnowanje psched řkupořczu“, tak praja pschi febi, „džěšche na teho, jeho wořanje k pokucže na tamneho a jeho hroženje pľacžesche řřecžemu“. řakle woni ničžo, řchtož řu řřyřcheli, řa řěbje řameho njewobřhowaju, ale wšcho druhim wudžěluja a pschi tutej darniwoscži na řwojej duřchi řchłoduja. Duž njebudžcže na tole wařřnje darniwni!

Dřiwne wumóženje.

řchořať na wjetřchim řuble bě w nožy wotucžil, dofelž bě do řwojeho wofna řlepacž řařřyřchaf. řmėnjo, so je řnano čželadny do wofna buchaf, dofelž je jene řłoczžo řřhorilo, bě řchořať na měsce stanyť a wofno wotewřil. Tola ani psched wofnom ani psched durjemi njebě ničtó widžecž. Duž febi myřlesche, so je řo myřil, a řo řařo do řoža ľehny. řjes tym pať bě w bliřřčej řtwje ľežazy poř wotucžil a pocža je wšcheř možu řchczowřacž, řchtož řařo hořpořu se řpanja wubudži. řa řama stany, řařwězi řwězu a na cžafniť pohladnywřchi, kiž řchestu hodyřinu pokafowafche, džěšche k holčej komorje, so by holzy psches řlepanje k ranřchemu džělu wubudžila. řóřy tež jena řch holzow s komory pschiběža a řo psched durjemi, wot njemožy wobjata, na řemju řwjesje. řořpořa na měsce pősna, řchto to řěka, a do komory k tym druhim holzam běžesche, kotřěž řjes wjedjenja we řožu ľežo namafa. řėdojte dymy s řhachli běchu tole řawinowať. řchě wofna wotewřilřchi te holzy řřbowafche, tak so řóřy řařo k febi pschĩńdžechu. řnětko pať bě to najřpodywniřche to, so hiščeje ani ranje njebě, ale runje w 12. hodyřinje w nožy. řořpořa bě řo psches cžafniřkowaj pokafowarjej, wulki a mały pschemėniwřchi, řamlyč dala a mėnita, so je hižom rano w 6 hodyřinach, a te holzy wořaka. řudžichu te řřłožobne hiščeje 5 hodyřinow dlėje w jėdojřch řłunach ľežale, dha budžichu wěřcže na ranje morwe byťe.

Wumóžerřka pomoz.

řřjo wužojo džěchu njedželu popořdnju nimo řorcžmow pschi wulkim řabřilřkim měsce. řchě řorcžny běchu pokne. řustanje, piřkanje a řarowanje jim se wšchěch won řłincžesche. řdyž nimo jeneje řch řamnych džěchu, widžachu tak prawje, řajke řubjenřtwa tola w tajřich wulřich měřtach byđli. řřchi pucžu w pschėrowje mjeauřyž do čžřřta řjany čžłowjeť, řjes wjedjenja a pomozy, wřchón s řłótom řaplusřkanj, ľežesche. řoniž běřche hiščeje řjenjes dořč w řaku měť, běřche witany hōřcz w řorcžmje byť; hdyž pať běchu te wuřchle, běchu jeho s řorcžny čžřřli, a wón bě řo hiščeje trochu dale řchmatať, doniž njebě w pschėrowje ľežo wostaf. řak njedyrbjať nařchim řřjom muřam tutón řalořny napohlad řřłoboťo do wutrobh řěřacž! řatorřnjeni psched wbořim řjany řtejo wostachu. „čžłowjecže“, tak da řo tón najmłóđřchi mješ nimi do řjaneho, „njeřańbujecže řo, řwjatu njedželu řaž řłoczžo w pschėrowje ľežecž?“ a řjany trochu řwoju řłowu pořbėřny, so by řladať, řchto to je, ale wón řo řařo do pschėrowa řidny. Duž pořřicži tón řřėni mješ nimi řjanemu řufu a džěšche: „řójcže, řbėřńcže řo, řa řřu řař wucžahnyčž!“ Ale tak to tež njėńdžesche. Duž najřtarschi wot nič řam do pschėrowa řtupi, řjaneho pod pažu wřa a jeho do bliřřčejje řłńnje dowjedže, hdyž jeho na řłowu pokoži a s řonjazhmi wodžecžemi řwodžewa, so móžesche řo řjes řchłody wuřpacž.

řchto mješ nimi je nětko prawje pomhať? řy prajřch: tón řřeczi. Tola pať řtaj řaj přėnjej dway tež pomhaťoj, jeno so dyrbjesche to řřecže hiščeje k temu pschĩńcz. řamny podawť je řo woprawdže řtal a něřchto podobne řo wěřcže řođby řřđėń wjazy krocž řława. řođby pať wot nař ma řam to řřoje čžinič, řchtož řu tamni řřjo hromadže čžinili, je-li so čže wón woprawdžity pomozniť byčž.

„řombaj řóř“ njeje jenož pola řnjėřow duchownych, ale tež we wšchěch pschėdawarńjach „řerb. řowin“ na wřach a w řudysřinje dořacž. řa řchťwóřcz ľėta pľacži wón 40 řj., jenořłiwje čžřřřla řo řa 4 řj. pschėdawaju.